

پایه :	۱	موضوع :	منطق ۱
تاریخ :	۹۳/۰۳/۲۰	ساعت :	۱۰:۳۰

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: منطق، مرکز مدیریت

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. صورت ذهنی اشیاء بدون حکم چه نام دارد؟
 ب. تصور ج. تصدیق د. احساس ۳۶
۲. دلالت «پرچم سیاه» بر «عزا و ماتم» و دلالت «خانه» بر «اسباب و وسایل» در جمله‌ی «دزد خانه‌ام را برد» به ترتیب چگونه دلالت‌هایی است؟
 د. ۵۸
 ا. عقلی - تضمینی ب. وضعی - تضمینی ج. طبیعی - التزامی د. وضعی - التزامی
۳. قضیه‌ی «همه صهیونیست‌ها بالقوه تجاوزگر هستند» صادق است. گزاره نقیض آن کدام است؟
 ج. ۹۸
 ا. بعضی صهیونیست‌ها بالقوه تجاوزگر هستند ب. بعضی از تجاوزگران بالقوه، صهیونیست هستند
 ج. بعضی صهیونیست‌ها بالقوه تجاوزگر نیستند د. بعضی صهیونیست‌ها بالفعل تجاوزگر نیستند
۴. قیاس «هر الفی ب است؛ هر الفی ج است» شکل چندم و نتیجه آن کدام است؟
 ج. ۱۲۴
 ا. دوم - بعض ب ج است ب. دوم - هر ب ج است ج. سوم - بعض ب ج است د. سوم - هر ب ج است

تشریحی

۱. ا. منطق را تعریف کرده ب. چرا گاهی منطق‌دانان خود در جریان تفکر، مرتکب خطا می‌شوند؟ توضیح دهید.
 ا. منطق: مجموعه قواعد کلی است که کاربرد درست آنها ذهن را از خطای در اندیشه باز می‌دارد.
 ب. زیرا صرف دانستن قواعد منطق کافی نیست بلکه علاوه بر آن (الف) باید از قواعد در جریان اندیشه تبعیت کند و (ب) به درستی قواعد را بر مصادیق آن تطبیق دهد.
۲. چهار شرط از «شروط تعریف» را بنویسید.
 ۱. جامع و مانع باشد ۲. از جهت مفهوم و لفظ روشن‌تر از معرف باشد. ۳. با معرف مغایرت مفهومی داشته باشد. ۴. دوری نباشد.
۳. اصطلاحات زیر را تعریف کنید.
 ا. نوع: مفهومی است کلی، که بیانگر تمام ذات یا حقیقت شیء است
 ب. حد تام: جنس قریب + فصل قریب
 ج. عکس نقیض مخالف: قرار دادن نقیض محمول به جای موضوع و قرار دادن خود موضوع به جای محمول با تغییر کیف و بقای صدق قضیه.
 د. مخیلات: قضایایی که قوه خیال را تحریک کرده، موجب انقباض و انبساط روحی در انسان‌ها می‌شوند.

۴. اقسام قضیه را به لحاظ موضوع تعریف کنید.

أ. شخصی: موضوع آن جزئی است.

ب. طبیعی: موضوع آن کلی است اما محمول به مصادیق تعلق ندارد.

ج. مهمله: موضوع آن کلی است و محمول به مصادیق تعلق دارد اما به تعداد افراد موضوع تصریح نشده است.

د. محصوره: موضوع آن کلی است و محمول به مصادیق تعلق دارد اما به تعداد افراد موضوع تصریح شده است.

۵. أ. قیاس را تعریف کرده ب. نکاتی که در تعریف آن در نظر گرفته شده است را بیان کنید.

أ. قیاس: قولی مرکب از چند قضیه به گونه‌ای که در صورت پذیرش آنها، ذهن انسان از آن قضایا وادار به پذیرش قول دیگر می‌شود.

نکات: أ. قیاس از سنخ قول یعنی مرکب تام خبری است. ب. قیاس همواره از چند قضیه ترکیب شده است. ج. در قیاس با پذیرش

مقدمات ذهن وادار به پذیرش نتیجه خواهد بود.

۶. صورت‌های نتیجه‌بخش در قیاس استثنائی اتصالی کدام‌اند؟ آنها را با مثال بیان نمایید.

صورت اول: اثبات تالی از راه اثبات مقدم، مانند «اگر آفتاب برآید، هوا روشن می‌شود؛ لیکن آفتاب برآمده است. پس هوا روشن شده

است» صورت دوم: نفی مقدم از راه نفی تالی، مانند «اگر در جامعه‌ای فرهنگ توسعه یابد، اندیشه مردم بارور شود؛ لیکن اندیشه مردم

بارور نشده است. بنابراین در جامعه فرهنگ توسعه نیافته است».

۷. أ. موضوع صناعات خمس چیست؟ ب. اقسام مواد به کار رفته در استدلال را نام ببرید.

أ. موضوع صناعات خمس: بررسی استدلال به جهت مواد آن. ب. اقسام مواد بر هشت قسم است: یقینیات، مظنونات، مشهورات، وهمیات،

مسلمات، مقبولات، مشبهات و مخیلات.

۸. برهان «لمّی» و «ائی» را با ذکر مثال بیان کنید.

برهان لمّی: برهانی است که در آن از علت به وجود معلول پی می‌برند؛ مثل «این فلز حرارت دیده است؛ هر فلز حرارت دیده‌ای منبسط

است. پس این فلز منبسط است»

برهان ائی: برهانی است که در آن انتقال ذهن از وجود علت به وجود معلول نیست؛ مثل «این بیماری دارای چنین علایمی است؛ هرکسی

که دارای چنین علایمی باشد مبتلا به فلان بیماری است. پس این بیمار مبتلا به فلان بیماری است».

۹. اجزای مغالطه را نام برده و توضیح دهید.

أ. اجزای درونی (اصلی): اجزای تشکیل دهنده استدلال مغالطی، اعم از قضایایی که ماده استدلال را تشکیل می‌دهند و یا صورتی که

شکل استدلال را تعیین می‌کند.

ب. اجزای بیرونی (عرضی): اموری که خارج از استدلال مغالطی است و باعث قبول نتیجه استدلال نادرست می‌شوند.